

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog
razvoja

Uprava za veterinarske inspekcije

SLUŽBENE KONTROLE HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE

*VETERINARSKI DANI 2011.
Šibenik, 27. listopada 2011.*

mr.sc Tatjana Karačić dr.vet.med.

SLUŽBENE KONTROLE HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE

► Sadržaj:

- Područje nadležnosti veterinarske inspekcije
- Opća pravila organizacije i provedbe službenih kontrola
- Posebna pravila organizacije i provedbe službenih kontrola hrane životinjskog podrijetla
- Organizacija i provedba službenih kontrola hrane za životinje

OPĆA PRAVILA ORGANIZACIJE I PROVEDBE SLUŽBENIH KONTROLA

ZAKON O HRANI (NN broj 46/07, 55/11)

- Osnovna načela i zahtjevi za hranu i hranu za životinje
- Odgovornosti
- Utvrđuje
 - Znanstvenu osnovu
 - Organizacijsku strukturu
 - PostupkeKoji podupiru donošenje odluka o ocjeni zdravstvene ispravnosti hrane

PODRUČJA NADLEŽNOSTI VETERINARSKÉ INSPEKCIJE

ZAKON O HRANI (NN broj 46/07, 55/11)

Članak 86.

Organizacija službene kontrole hrane i hrane za
životinje

Utvrđene nadležnosti veterinarske
inspekcije

OPĆA PRAVILA ORGANIZACIJE I PROVEDBE SLUŽBENIH KONTROLA

- ▶ Pravilnik o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu sa odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja (NN broj 99/07, 74/08)
 - Opće obveze vezano za organizaciju službenih kontrola
 - Određeno nadležno tijelo i operativni kriteriji
 - Prijenos određenih zadaća službenih kontrola
 - Postupci kontrole i verifikacije
 - Financiranje službenih kontrola
 - Registracija i odobravanje objekata
 - Osposobljenost osoba koje provode službene kontrole

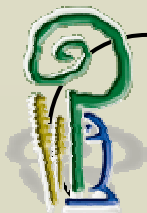
POSEBNA PRAVILA ORGANIZACIJE I PROVEDBE SLUŽBENIH KONTROLA HRANE ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

- ▶ Pravilnik o službenim kontrolama hrane životinjskog podrijetla (NN br. 99/07, 28/10, 94/11)
 - Opća načela službenih kontrola hrane životinjskog podrijetla
 - Poslovi službenog veterinarara
 - ▶ Zadaci u poslovima revizije
 - DHP, postupaka temeljenih na načelima HACCP-a
 - ▶ Zadaci u inspekcijskim poslovima
 - Odgovornost i učestalost kontrola

OSNOVNA NAČELA I PRAVILA ZA HRANU ZA ŽIVOTINJE

- ▶ Pravilnik o higijeni hrane za životinje (NN br. 41/08)
 - Osnovna načela i pravila
 - Uvjeti i postupci koji osiguravaju sljedivost
 - Uvjeti i postupci za registraciju i odobravanje objekata

HR ZAKONODAVSTVO O ZDRAVSTVENOJ ISPRAVNOSTI HRANE: PROŠLOST

- Izrazito detaljno zakonodavstvo
- Temeljna važnost: objekti i oprema
- Direktna uključenost nadležnog tijela u osiguranju sigurnosti hrane
- Zakonodavstvo usmjereno na kontrolu (pregled) gotovog proizvoda
- Nedostatci u ispitivanju rizika

NOVO ZAKONODAVSTVO: NAČELA

- Horizontalni pristup prema svojoj hrani
- Važna stavka je postizanje ciljeva, ne način na koji se oni ostvaruju
- Nadležno tijelo obavlja provjeru postizanja ciljeva, no ono ne garantira za zdravstvenu ispravnost hrane
- Službene kontrole se temelje na revizijskim aktivnostima (audit)

NOVO ZAKONODAVSTVO: NAČELA

- Pristup prema zdravstvenoj ispravnosti hrane temeljen na rizicima
- Upravljanje rizicima odvojeno od procjene rizika
- Za sigurnost hrane / hrane za životinje odgovoran je subjekt u poslovanju s hranom / hranom za životinje
- Zahtjevi za hranu za životinje uključeni u novo zakonodavstvo
- Sljedivost: neophodni elementi u osiguranju sigurnosti hrane / hrane za životinje

HR ZAKONODAVSTVO

Pravila se temelje na sljedećim ključnim mjerama

- Provedba pristupa “od farme do stola”
- Uvođenje HACCP sustava za sve subjekte u poslovanju s hranom i hranom za životinje
- Registracija ili odobrenje određenih objekata u poslovanju s hranom / hranom za životinje
- Razvoj vodiča ka DHP i za primjenu HACCP načela od strane subjekata u poslovanju s hranom / hranom za životinje

SLUŽBENE KONTROLE OPĆI PRINCIPI

▶ Ciljevi službenih kontrola:

- *Verifikacija sukladnosti s propisanim odredbama s ciljem:*

- ▶ Prevenzije, uklanjanja ili smanjenja na prihvatljivu razinu rizika za zdravlje ljudi i životinja
- ▶ Osiguranja pravedne prakse u prometu hranom i hranom za životinje, te zaštite interesa potrošača

Službene kontrole opća pravila organizacije

- ▶ Službene kontrole se provode na temelju analize rizika i sa odgovarajućom učestalošću uzimajući u obzir:
 - ▶ Identificirane rizike
 - ▶ Dokumentaciju o ranijem postupanju SPH
 - ▶ Pouzdanost vlastitih samokontrola koje su provedene
 - ▶ Informacije koje bi mogle ukazivati na nesukladnost

SLUŽBENE KONTROLE OPĆI PRINCIPI

- ▶ **Određeno nadležno tijelo i operativni kriteriji**
 - ▶ Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja
 - ▶ Kontrolna tijela – prenošenje ovlaštenja za provedbu službenih kontrola

SLUŽBENE KONTROLE OPĆI PRINCIPI

► kontrolno tijelo:

- raspolaže stručnošću, opremom i infrastrukturom neophodnom za obavljanje poslova
- raspolaže dovoljnim brojem odgovarajuće kvalificiranog i iskusnog osoblja
- nepristrano je i ne postoji sukob interesa u odnosu na obavljanje poslova

SLUŽBENE KONTROLE OPĆI PRINCIPI

- kontrolno tijelo akreditirano u skladu s hrvatskom normom za tijela koja provode inspekciju HRN EN ISO/IEC 17 020
- kontrolno tijelo obavještava nadležno tijelo o rezultatima provedenih kontrola redovito i kad god to nadležno tijelo zatraži
- Ako rezultati kontrola ukazuju na nesukladnost kontrolno tijelo mora odmah obavijestiti nadležno tijelo

Službene kontrole- operativni kriteriji

- ▶ Transparentnost —> informacije o kontrolnim aktivnostima dostupne javnosti
- ▶ Objektivnost —> dokumentirane procedure, izvješća o rezultatima
- ▶ Neovisnost —> (bez sukoba interesa)
- ▶ Učinkovitost i primjerenost —> revizija
- ▶ Dosljednost i kvaliteta —> trening, planiranje na bazi objektivnih podataka

SLUŽBENE KONTROLE HRANE

organizacija i provedba

- ▶ Državni veterinarski inspektori
- ▶ Službeni veterinari

- ▶ Kontrolna tijela /
Ovlašteni veterinari

SLUŽBENE KONTROLE HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE

- ▶ Godišnji plan aktivnosti za tekuću godinu
 - državnih veterinarskih inspektora i
 - službenih veterinara
 - izrađuje Sektor za planiranje i nadzor provedbe službenih kontrola, Uprave za veterinarske inspekcije
- ▶ **Navedene opće smjernice i definirana minimalna učestalost službenih kontrola**
 - Izrada pojedinačnih godišnjih planova aktivnosti svih djelatnika u Ispostavama Veterinarskih ureda

SLUŽBENE KONTROLE HRANE ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

Kontrolna tijela/Ovlašteni veterinari

- ▶ Pravilnik o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja (N.N. broj 99/07)
- ▶ Pravilnik o službenim kontrolama hrane životinjskog podrijetla (N.N. broj 99/07, 28/10)
- ▶ Pravilnik o visini pristojbi i naknada za službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje (NN broj 79/09, 93/09. 107/09)

SLUŽBENE KONTROLE HRANE ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA - KONTROLNA TIJELA

- ▶ Pravilnikom o visini pristojbi i naknada za službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje (NN broj 79/09, 93/09, 107/09) u odnosu na vrstu i veličinu objekta i stupanj procijenjenog rizika objekta propisano:
 - Osoblje odgovorno za provedbu službenih kontrola
 - Učestalost kontrola
 - Područja kontrola
 - Potrebno vrijeme za provedbu kontrola

SLUŽBENE KONTROLE HRANE ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

Kontrolna tijela

- ▶ Pravidnik o službenim kontrolama, članak 9.,
 - O provedenim službenim kontrolama sastavljaju se zapisnici
 - sadrže opis svrhe službenih kontrola, kontrolne metode koje su primijenjene, rezultate službenih kontrola
 - Primjerak zapisnika, dostavlja se subjektu u poslovanju s hranom ili hranom za životinje

SLUŽBENE KONTROLE HRANE ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

Kontrolna tijela

- ▶ Ako rezultati kontrola ukazuju na nesukladnost ili upućuju na vjerojatnost nesukladnosti, kontrolno tijelo mora odmah obavijestiti nadležno tijelo;
 - članak 5. Pravilnika o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja (N.N. broj 99/07)

SLUŽBENE KONTROLE HRANE ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

- ▶ OBAVJEŠTAVANJE U SLUČAJU UTVRĐENE NESUKLADNOSTI
 - Odluka ministra poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja o dokumentiranim procedurama službenih kontrola – listopad 2011.
 - ▶ Kontrolno tijelo → službeni veterinar, državni veterinarski inspektor
 - ▶ Kontrolna lista → web stranica MPRRR-a

SLUŽBENE KONTROLE HRANE ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

- ▶ Učestalost na bazi procijenjenog rizika
 - Subjekti u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla
 - Subjekti u poslovanju s hranom za životinje
 - Subjekti u poslovanju s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu namijenjeni prehrani ljudi

KLASIFIKACIJA OBJEKATA U POSLOVANJU S HRANOM NA TEMELJU PROCIJENJENOG RIZIKA

- ▶ Broj djelatnika
- ▶ Veličina tržišta

- ▶ Vrsta djelatnosti
- ▶ Kategorija hrane

- ▶ Procjena uspostavljenog sustava samokontrole

KLASIFIKACIJA OBJEKATA U POSLOVANJU S HRANOM NA TEMELJU RIZIKA

▶ Na kraju postupka ocjenjivanja, svaki objekt dobiva određeni broj bodova, te se uvrštava u jednu od tri kategorije

▶ **< 35: niski rizik**

▶ **35 - 45: srednji rizik**

▶ **> 45: visoki rizik**

KLASIFIKACIJA OBJEKATA NA TEMELJU PROCIJENJENOG RIZIKA

- ▶ Baza podataka u Sektoru za planiranje i nadzor provedbe službenih kontrola i Odjelu za pravne poslove i financiranje službenih kontrola Uprave za veterinarske inspekcije
- ▶ Određivanje rizika se provodi u Sektoru za planiranje i nadzor provedbe službenih kontrola, **na temelju**
 - prikupljenih službenih podataka sa terena
 - službenih evidencija Uprave za veterinarstvo i Uprave za veterinarske inspekcije

KLASIFIKACIJA OBJEKATA NA TEMELJU PROCIJENJENOG RIZIKA

▶ Dostupnost završnih podataka procjene

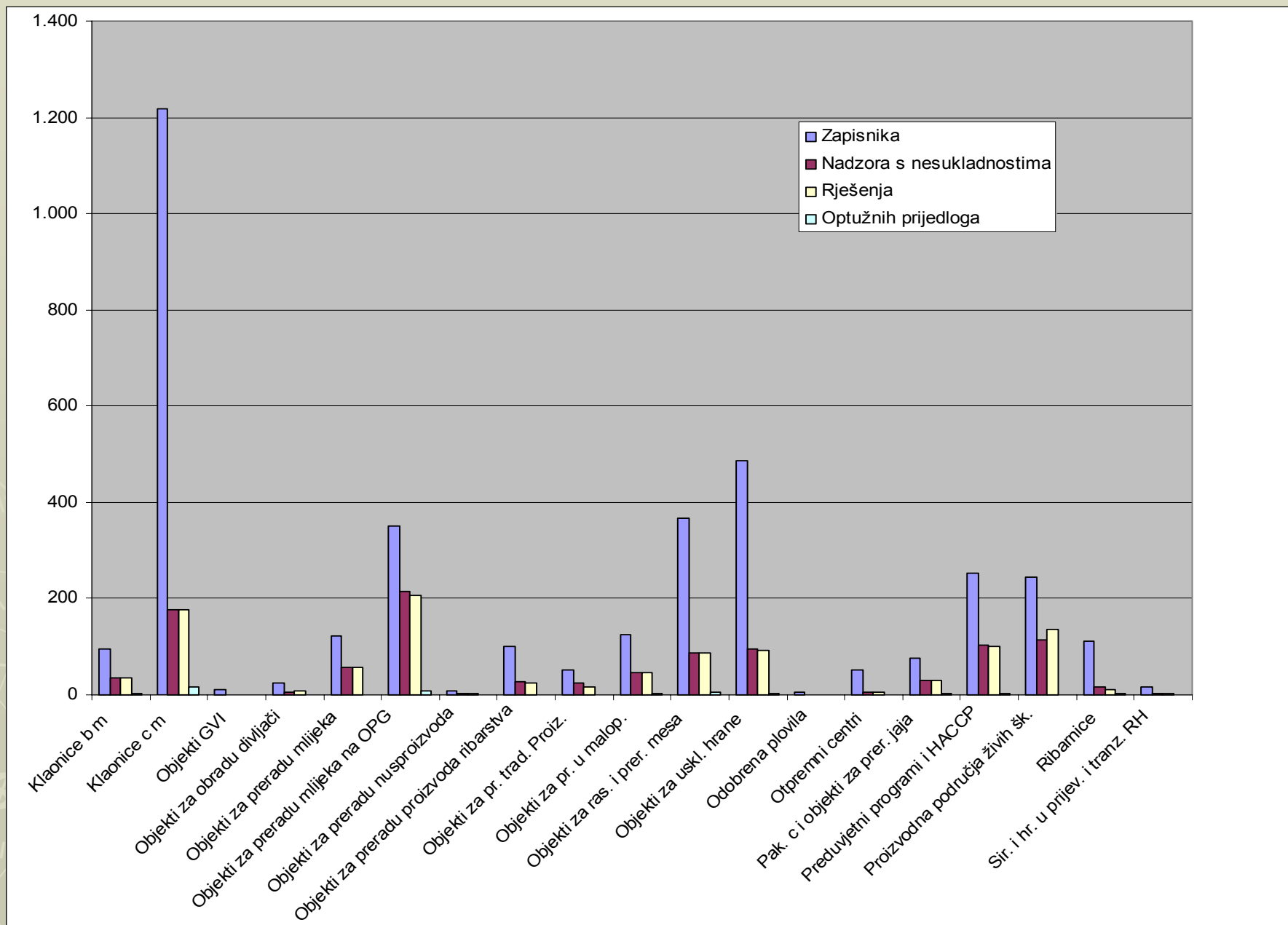
■ VETI sustav

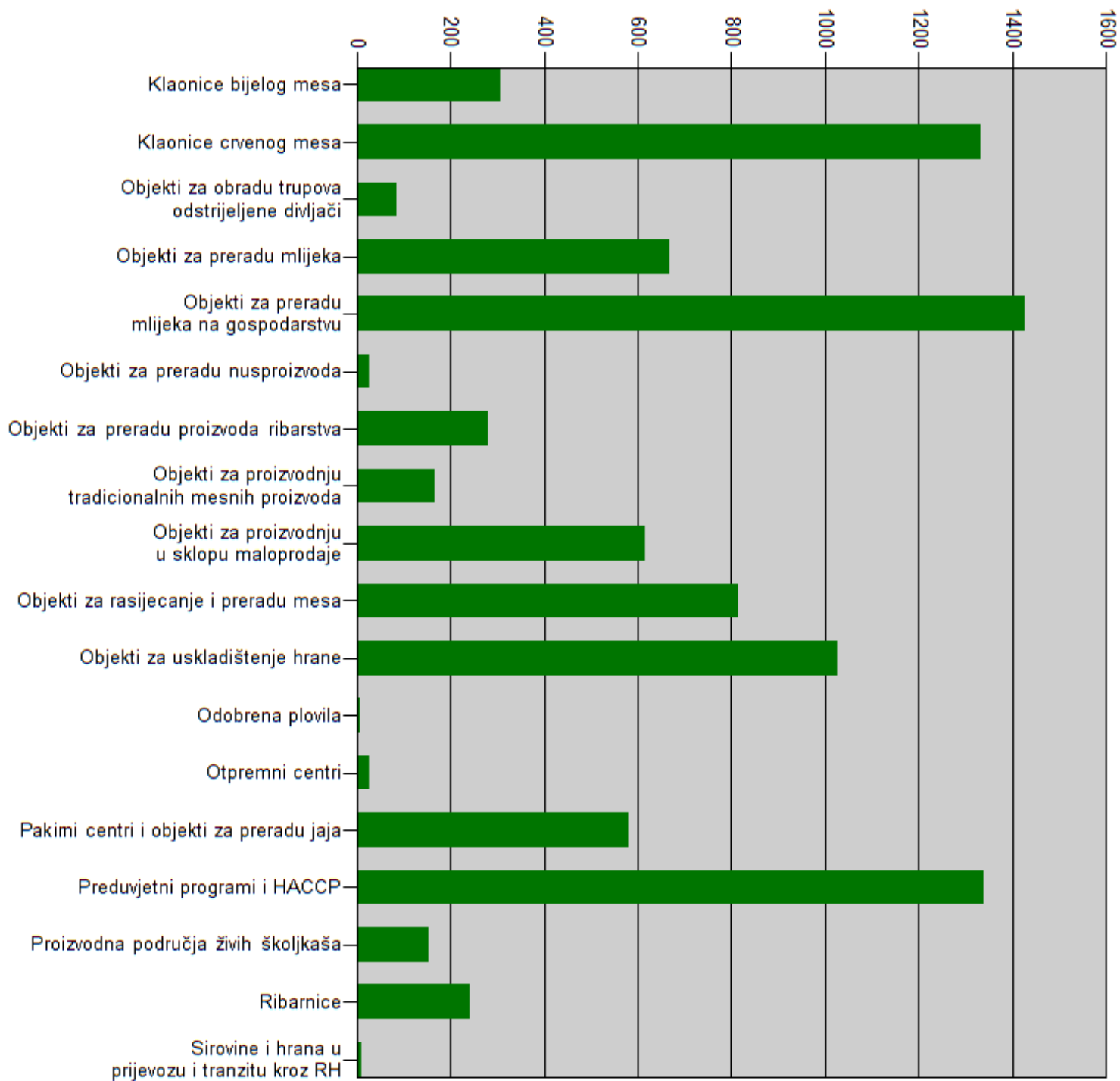
- ▶ Državni veterinarski inspektori
- ▶ Službeni veterinari
- ▶ Kontrolna tijela/Ovlašteni veterinari

Izvješće o provedenim službenim kontrolama hrane za razdoblje 01.01.- 25.10.2011.

Vrsta posla	Zapisnika	Nadzora s nesuklad nostima	Rješenja	Optužnih prijedloga
Klaonice b m	94	34	36	2
Klaonice c m	1.219	177	176	15
Objekti GVI	12			
Objekti za obradu divljači	24	6	7	
Objekti za preradu mlijeka	123	57	58	
Objekti za preradu mlijeka na OPG	350	215	206	7
Objekti za preradu nusproizvoda	7	2	2	
Objekti za preradu proizvoda ribarstva	100	27	24	1
Objekti za pr. trad. Proiz.	52	24	17	1
Objekti za pr. u malop.	125	47	45	3
Objekti za ras. i prer. mesa	366	87	88	6
Objekti za uskl. hrane	487	95	92	4
Odobrena plovila	5	1		
Otpremni centri	53	6	6	
Pak. c i objekti za prer. jaja	75	30	31	2
Preduvjetni programi i HACCP	252	104	100	3
Proizvodna područja živih šk.	245	113	135	1
Ribarnice	111	16	10	2
Sir. i hr. u prijev. i tranz. RH	16	3	3	1

Izvešće o provedenim službenim kontrolama hrane za razdoblje 01.01.-25.10.2011.

Broj utvrđenih nesukladnosti u službenim kontrolama hrane životinjskog podrijetla za razdoblje 01.01.-25.10.2011.

SLUŽBENE KONTROLE HRANE ZA ŽIVOTINJE

- ▶ koordinatori za hranu za životinje (odlukom ministra imenovani veterinarski inspektori ili službeni veterinari po 1 za svaki Veterinarski ured)
- ▶ Plan službenih kontrola državnih veterinarskih inspektora i službenih veterinara za tekuću godinu
- ▶ Državni veterinarski inspektori
- ▶ Službeni veterinari

Službene kontrole hrane za životinje

- ▶ Osnovna podjela objekata za hranu za životinje u svrhu provođenja službenih kontrola:
 - a) odobreni i registrirani za proizvodnju, osim OPG- a
 - b) ostali registrirani objekti (distribucija hrane za živ.)
 - c) objekti primarnih proizvođača (OPG-i)

Službene kontrole hrane za životinje

► Učestalost službenih kontrola

- Analiza i procjena rizika u odobrenim i registriranim objektima u poslovanju s hranom za životinje (osim OPG-a)

► KRITERIJI

- Vrstu objekta ili rizičnost djelatnosti za koje je objekt registriran ili odobren.
- Količinu proizvodnje (u tonama).
- Rizičnost korištenih sirovina ili proizvoda, osobito nusproizvoda drugih industrija.
- Podrijetlo krmiva, dodataka hrani za životinje ili premiksa, koje koristi (npr. uvoz iz dalekih zemalja).
- Vrste proizvoda.
- Učestalost izmjene proizvodnih serija (različite vrste hrane za životinje za različite vrste životinja).
- Korištenje dodataka hrani za životinje (kokcidiostatici) ili rizičnih vrsta krmiva (riblje brašno, riblje ulje).

Službene kontrole hrane za životinje

- ▶ Temeljem analize rizika objekti se svrstavaju u 4 kategorije rizika
- ▶ Kategorija I.: Svake 3 godine
 - ▶ (potpuni pregled objekta – infrastruktura, HACCP, sljedivost, korištenje dodataka, provjera kroskontaminacije itd.)
- ▶ Kategorija II.: Svake 2 godine
 - ▶ (potpuni pregled objekta – infrastruktura, HACCP, sljedivost, korištenje dodataka, provjera kroskontaminacije itd.)
- ▶ Kategorija III.: Svake godine (1x potpuni pregled objekta)
(1X provjera sljedivosti)
- ▶ Kategorija IV.: Svake godine (2x potpuni pregled objekta)
(2 X provjera sljedivosti)

Službene kontrole hrane za životinje

- ▶ *Analizu rizika* u svim odobrenim i registriranim objektima za proizvodnju hrane za životinje obavljaju koordinatori za hranu za životinje, na području Veterinarskih ureda u kojima su nadležni
- ▶ *Službene kontrole* u odobrenim i registriranim objektima, proizvođača hrane za životinje obavljaju koordinatori za hranu za životinje
- ▶ *Službene kontrole u registriranim objektima i objektima OPG-a* obavljaju državni veterinarski inspektori ili službeni veterinari Veterinarskih ureda u svakoj Veterinarskoj ispostavi.

Godišnji plan službenih kontrola za državne veterinarske inspektore i službene veterinare u 2011.

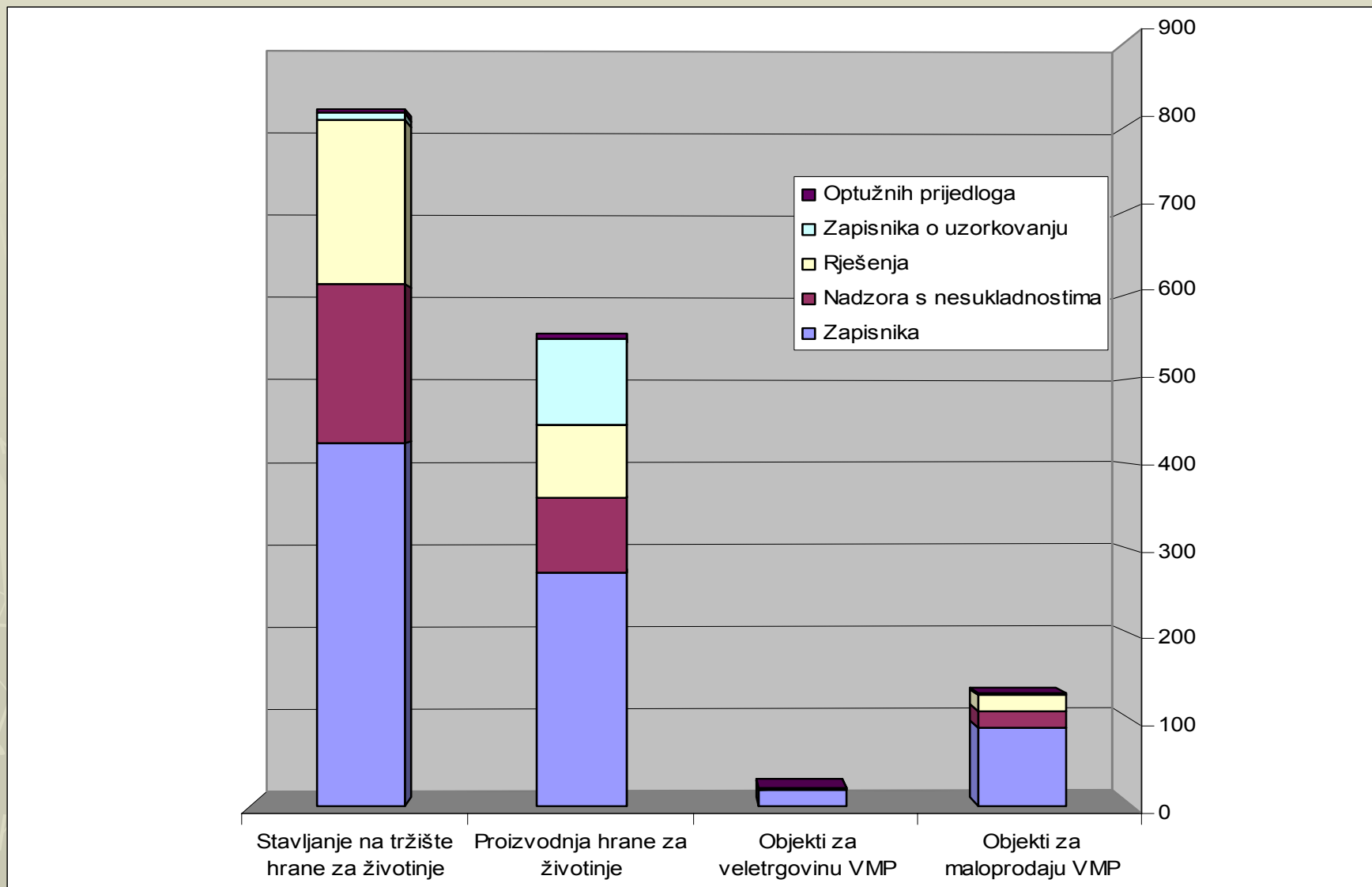
Pojačane službene kontrole:

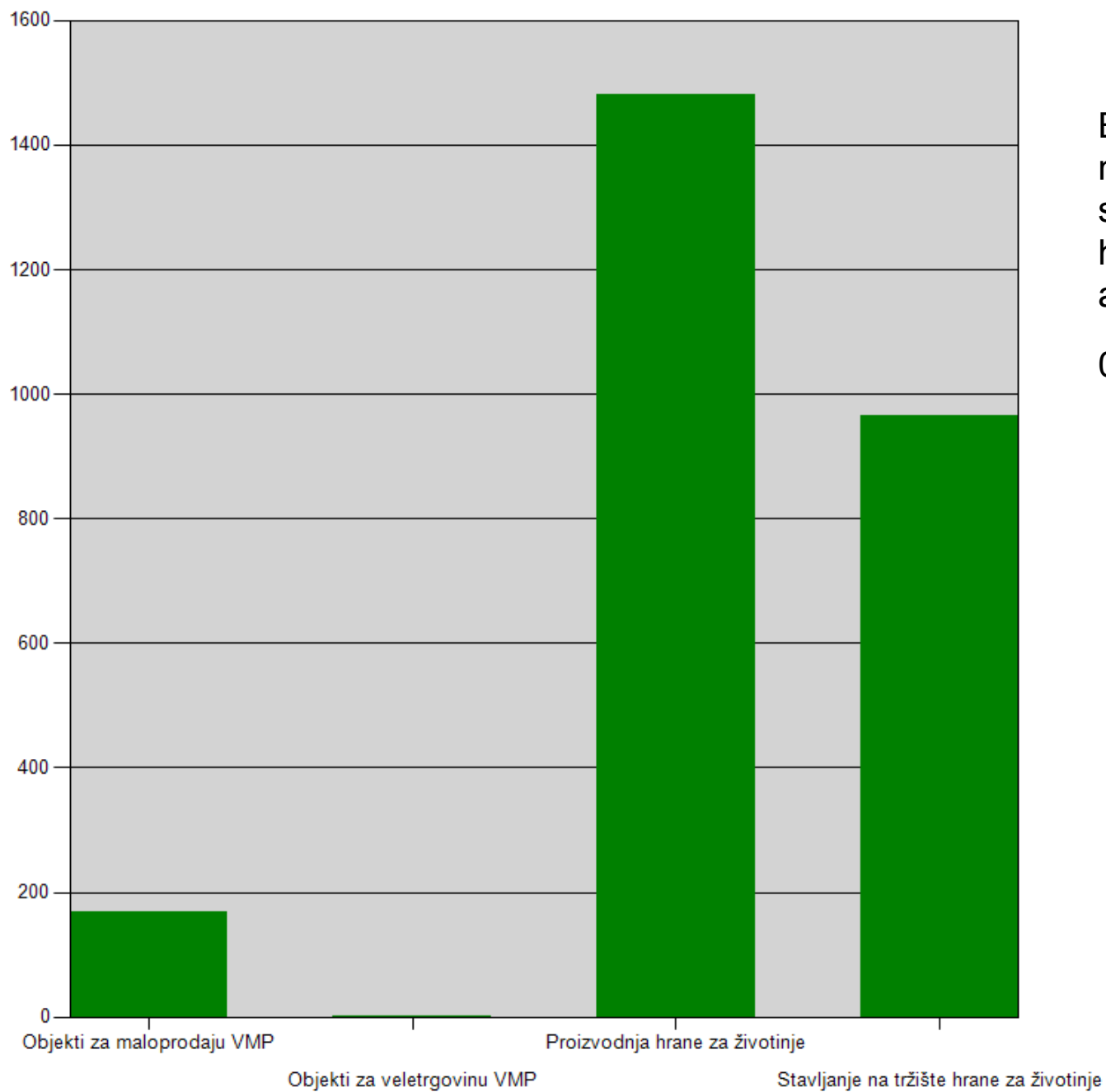
- korištenje veterinarsko medicinskih proizvoda
- korištenje proteina životinjskog podrijetla (ribljeg brašna)
- korištenje dodataka hrani za životinje i premixa (zabranjene djelatnosti)
- postojanje križanja puteva i kroskontaminacije prilikom korištenja ribljeg brašna, uree, vet.-med. proizvoda i dodataka hrani za životinje
- kroskontaminacije putem opreme – lab. testiranje -provjera

Izvešće o provedenim službenim kontrolama hrane za životinje i VMP-a razdoblje 01.01.-25.10.2011.

Vrsta posla	Zapisnika	Nadzora s nesukladnosti ma	Rješenja	Zapisnika o uzorkovanju	Optužnih prijedlo ga
Objekti za maloprodaju VMP	92	18	19		2
Objekti za veletrgovinu VMP	19	1	1		1
Proizvodnja hrane za životinje	274	86	86	99	7
Stavljanje na tržište hrane za životinje	425	185	191	8	6
Ukupno	810	290	297	107	16

Izvješće o provedenim službenim kontrolama hrane za životinje i VMP-a za razdoblje 01.01.-25.10.2011.

Broj utvrđenih
nesukladnosti u
službenim kontrolama
hrane za životinje i VMP-
a za razdoblje

01.01.-25.10.2011.

■ Nedostaci po checklisti

Zaključak

- ▶ Listopad 2007-
- ▶ Transpozicija EU legislative
 - Higijenski paket
 - ▶ Poteškoće u implementaciji

- ▶ Listopad 2011-
- ▶ Implementacija službenih kontrola hrane i hrane za životinje
 - Visoki stupanj implementiranosti operativnih kriterija
 - Poboljšanje
 - ▶ Djelotvornosti i učinkovitosti
 - ▶ Kvalitete i dosljednosti
 - ▶ Edukacija
 - ▶ koordinacija

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva
i ruralnog razvoja
Uprava za veterinarske inspekcije

Hvala na pažnji!

tatjana.karacic@mps.hr